

NÓGRÁDI LAPOK ES HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDASZATI HETILAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Negyed évre 1 frt. 50 kr.
Egyes szám ára: 25 krajczár.

Előzetesét csupán a kiadóhivatalban lehet B. Gyarmaton.

Előzetesi pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

A lap szellemi részére s a nyíltilterre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések díja: három hasábon petitsor 5 kr. — Nagyobb és többszori hirdetések jutányosan csökkentetnek.
Helyeg minden beiktatásnál 30 kr.

Nyíltilter garmond sor: 20 kr.

A vásárok.

Nem valami törvényhozó találta ki a heti- és országos vásárokat, hanem a szükség alkotta meg azokat. Nagyon néznének, ha valaki elakarna a vásárokat törölni, a föld szimeröl. Helyes az intézmény, de a legjobbat is el lehet rontani; hiszen a legkönyebb lisztből is élvezhetlen kalácsot süt a gyakorlatlan gazdasszony.

Tapasztalhatjuk, hogy vásáraink — eltekintve a gabonavásároktól — mai napság már nem oly sikerültek, mint voltak régebben. Eladó több van, mint azelőtt, de nagyon ritkult a vevők száma és sok iparos még a fuvarát sem veszi be a vásáron. Az igaz, hogy a közmondás szerint: a mesterségnek szerencse a mestere, de az mégsem egészséges állapot, hogy az iparosra nevezetesen teljesén lútri legyen a vásár. Ezért mindenesetre szükséges, hogy a vásárok országosan rendezetessék.

Tagadhatlan, hogy a közlekedési viszonyok óriási haladása sokat levont a vásárok jelentőségéből. Olesón és könnyen utazhatik a vevő a nagy városokba, a hol garmadákban felhalmozva áll a sok árucikk és választthat azokból szeme tetszése, szája izlése szerint. Az ipartörvény s az olesó szállítás lehetővé teszi, hogy a gyári termékek bejussanak a legkisebb faluba is.

Mindezen tényezők mellett azonban az is igaz, hogy a vásárok alábbszállását nagy mértékben elősegítette azon körülmény, hogy ma már nemcsak az úgynevezett mezővárosoknak, hanem jelentőséggel alig bíró falunak is van vásárja, nem is egy, hanem több. Ebben pedig szerintünk nagy veszedelem rejlik az iparosostályra nézve.

A vásározó iparos nem igen válogathat a vásárok között, mert soha sem tudja, melyik út be vezető. Talán éppen az, a melyiktől legkevésbé várja, vagy talán éppen azon a vásáron lett volna haszna, a melyikre nem ment el. Így hát a vásárra járó iparos valóságos nomád életet kell, hogy éljen egyik esztendőről a másikra.

Ez pedig igen sok idővesztégetessel jár. Az iparos, ha maga megy el, ezalatt nem dolgozik; műhelyében a pok szőheti hálóját. — Ha segédei vannak, a kik otthon maradtak, azok sem úgy dolgoznak, mintha a gazda velük van. Ha mást küld az iparos, megbízható ember legyen helyettese, mert ellenkező esetben akkor is kár éri, a mikor nem is gondolná.

Szóval, akár maga megy, akár megbízott segéde; egy ember pihen. Vegyük ehhez még a költséget. Az asszonyoknak a családra csak úgy kell főnni, mint máskor, s e mellett a férje még külön költ az utban, tehát kettős az étkezési kiadás. A portékát meg a gazdáját nem viszi el ingyen, vagy jó szőrt a fuvaros. A vásáron sátort kell csinálni és helypont fizetni. Ez mind költséggel jár. A portéka a sok fel- és lerakodás folytán romlik, törik, megázhat, a nap színt veszí vagy más kárt tesz benne s egyéb veszedelem érheti.

Egyi fáradtságába és pénzebe kerül az iparosnak, hogy vásárra megy. Oda pedig mennie kell, mert különben meg nem élhet s övével együtt felkopik az álla.

Mi volna tehát a teendő? Az, hogy az iparosnak minél kevesebb legyen az úgynevezett rizikója. Meg kell adni a módot, hogy kevesebbszer legyen kénytelen vásárra menni s ezzel jóformán együtt jár az is, hogy többet fog bevenni.

Az egymástól alig 16—15 kilométerre eső községekben felesleges a vásár. És a nagyobb községekben is minék az a sok vásár? Kevesebb vásár de több vevő; ez kell a vásározó iparosnak.

Ha kevesebb vásárra kell menni az iparosnak, úgy nem veszít annyi időt, nem árt annyit a törődés- és fáradtsággal egészségének; nincs annyi kiadása. A ki pedig vásáron vesz, ha kevesebb lesz is a vásár, azért nem fog eszma és kabát nélkül járni. Nem élvezeti, hanem nélkülözhetlen cikkeket adnak és vesznek a vásáron, melyek a vevő, ha vásáron meg nem vehet, felkeresi azokért az iparos szerény műhelyét.

Azt hisszük, tehát, hogy iparosaink előnyére válnék a vásárok helyeinek és számának csökkentése; a ki ellenkező véleményben van, szívesen meghallgatjuk; lapunk tere nyitva áll az ellenkező vélemények közlésére, s ha valaki meggyőző minket, elállunk nézetünkől mert e tekintetben is nem az a dolog veleje, hogy kinek van igaza, hanem az, hogy a vásárokat iparosaink érdekében emeljük!

S.

Felhívás a gazdaközönséghez.

Az országos magyar gazdasági egyesület ez ideig működési körébe Budapest főváros területén, a Városliget megfelelő helyén, egy vásárral kapcsolatos állatkiállítás rendez, melynek főmozzanatai a következők:

I. 1891. ápr. 16—21-ig bezárólag: VIII. tenyészállatvásár és kiállítás, mely mellett megengedtetik gazdasági gépek, szerszámok és anyagok bemutatása.

II. 1891. máj. 3—10-ig bezárólag: tenyész és használati lovasár és kiállítás, szerszám- és istállóberendezések bemutatásával.

1891. máj. 4-én kettős fogatok ügétőversenye 20 km. távolságra. Május 8-án a magyar Tattersall-egylet loárverése. Május 9-én négyes fogatok ügétőversenye 40 km. távolságra. Május 10-én a fenti versenyekben résztvevő lovak pályazata condicio díjra.

III. 1891. május 13. és 14-én húsmarha-vásár és kiállítás.

A főváros jóindulata lehetővé tette, hogy e kiállítást a Városliget legmegfelelőbb pontján rendezze egyesületünk, a nagymélt. földművelésügyi miniszterium aldozatkészsége, ki 20,000 frank körüli díjat boesított e célra rendelkezésünkre.

Egyesületünk gondoskodni fog róla, hogy úgy a helyföld, mint külföldi vevők e kiállításról értesüljenek, s különös színt fog helyezni arra, hogy keleti szomszédaink, kik már jobb minőségű tenyészanyagukat exportálják, e vásárral kapcsolatos kiállításon megjelenjenek, szővel nyíndent előkezt, hogy a kiállítás sikerét teljes mértékben biztosítsa.

Most már egyedül a tenyésztőkön áll, hogy egyesületünk e mozgalmát teljes mértékben kihasználják, s ezért az uton is felhívataknak tisztelt gazdatársaink, hogy e vásárral kapcsolatos kiállításon tenyészanyagukat megfelelő minőség és számban állítsák ki, s azon hazánk fejlődött állattenyésztéséhez méltóan jelenjenek meg.

TÁRCZA.

Tollrajzok életéből.

Pajor Istvánról.

10

Mielőtt Korponától bucsút vennénk, meglesz nekem, úgy hiszem, engedve, hogy daczára annak, mikép engem nehai Pajor Jánoshoz verrokonsági kötelek csatolt, róla mégis e szerény rajzok keretében külön is megemlékezzem; nem hiúságból, — mert idegen érdemmel kérkedni soha sem kívántam, — de csupán azért, mivel a nevezett férfi is egyike volt azon „ömeretlen hősöknek”, a kiknek pályáját a végezet szük határok közé szorítva, a homok rejő szellemi kincseket nagyobb szabású alkotásokban nem értékesíthették; pedig róla ellehet mondani, hogy nem-mindennapi tehetségeivel ha nem is korát, de a sors által tevékenységének kimért korlátolt térkörét, messze túlhaladta.

Mikor én 1830-ban Korponára kerültem, akkor Pajor János életének 35—40. éve köti legszebb, korának ellen s természet közep magasságú, de egy athletai izmával bíró, hofélekete hajszú és szakállú férfi volt, hatalmas feje pedig a kidomborodó szőles magas homokkal és sűrű tömött szemöldökkel, egy Szóchenyi fejalkatára emlékeztetett. A mely állításomat meggyőzőleg illusztrálhatná egy rá vonatkozólag felmaradt adom, mely szerint: midőn egy hozzá panasszal járuló polgárnő ügyére nézve nem önmagát, de a város bíráját jelenté ki illetékesnek, a szegény asszony ebben meg nem nyugodott, mondván: „Láko bi to bolo, vol on mapi najvetsu hlavu s Krupinac” (hisz önnök van a legnagyobb feje Korponán); hiszen On a feje Korponának.) Ami tulajdonképpen igaz is volt, mert P. Jánosnak mind tudományos képzettsége mind iparművelő egyénisége, de még inkább a néppel banni tudó jó modora, mely szerint műveltségi szemléletre daczára mindig nyílt és kedélyes tudott lenni, részben Korponán csakugyan akarattal is oly sanyarain tekintélyt biztosítottak, hogy az ő, negyven évi tartamát meghaladó folytonos hivatalnoklása mellett Korponát P. J. nélkül képzelni s alig lehetett volna.

P. János fia volt Pajor Pál hontmegyei nyeki birtokosnak, és nemcsak jogi, hanem mérnöki előtanulmányokkal is felkészülve jött Korponára, a hol képességeinek méltánylásával már fiatal korában először mint al, azután mint főjegyző a háromezernyi lakosságú érdekes régi városnak közel egy felszázadon keresztül irányadó egyénisége len; s habár a nép bírónak is szívesen megválasztotta volna, ő megelégette a maga állását, és soha sem kívánt egyéb lenni főjegyzőnél*) de azért csakugyan ő volt a városnak tényleges providenciája. A mi házi életet illeti, neje szül: Balduf Friderika, szép műveltségű, s mindamellett hogy első neveltetését német körökben nyerte, mégis folyvást és tisztán magyarul beszélt, szintén kedélyes, örökké vidám mosolygó nő volt, a mely körülmény biztos jele minden háznál egyszersmind a családú erkölcsi, szokási és természetének is. Mert a hol a férfi durva, és zsarnok, vagy rendetlen életet folytat, ott vége a feleség földigszaga- és vidám mosolyának; Pajor Jánosnál pedig, a már akkor négy gyermek anyját, és daczára annak, hogy a házvitel gondolai első sorban ő rá nehezedtek, ha csak a családban betegségek eset elő nem fordult soha senki lehagoltának, soha vidám kedélyhez, hirtelennek nem látható, hanem szőltő párdok egyik életben levő közvetlen sarja Pajor Gáspár honvéd százados, a kit hadnagy és főhadnagy korában az alaja rendelt kövítettek annyira szerettek, hogy midőn tőle elváltak, ez a bucsú mindig sirással történt, — mintha az illeték atyjukat veszítették volna el. — A Gáspárnál nehai ével idős Sándor fiyér, mint negyvennyolczas önkényes honvéd, (s máris hadnagy) egy véres csatában aldozt fel a házaert fiatal életet. — Hogy P. János gondolkodásánál némileg megvilágítsuk, meg kell említenem, mikép e mindig azon törvén a fejet, hogyan lehetne Korpona városát az erre terelendő forgalom által virágzó állapotra juttatni, egy oly tervet készített, mely ha a körbejött akadályok miatt meg nem hiúsúl, alkalmas lett volna ezen régi városnak a meglevőnél sokkal kedvezőbb anyagi

*) Itt szabadján megjegyeznem, hogy Korponán, az kit városi lete daczára, a földmő egy ósmórtelen volt, azon ósmórtatos nézet alapján, hogy: a városnak csak egy birtoka van, s ez az ósmórt tartományi hatalmat egyenlő képviselő, ennek tehát emelőkészésre szüksége nincs, míg a leggyen kor több személyből állván, azok közt a fő és aljegyző rangnak szükseges megkülönböztetése magától értetik.

P. I.

helyzetet teremteni. Eme terv pedig abból állott, hogy rábírja a tanács megkeresése után egyrészt Hont, másrészt Zolyom megyéket arra, miszerint a korponai területtel deli, és nyugatról határos két megye építse ki a maga országutjait, és pedig az egyik ipolyiságtól Devicséig, a másik Zolyomtól Bábaszékig olyképen, hogy az a két út a korponai határ diagonális képező, s a város belterületén keresztül vivó úttal érintkezzék, a mi ha megvan akkor természetesen való, hogy mind az a furmányos szeker a mely az időben Besztercebányáról, Selmeczt, Kőrmőzt és Zolyom-felé, nagy képzetű, és feneketlen utakon, a felső megyékkel közlekedett, s onnan viszent le Pestig és fel innen Pozsonyig látta el a dunáninneni országúrra fúszárak és egyéb portékával, okvetlenül mind Korponának fogja útját venni. S miután e terv úgy a kir. kamara, mint a helytartótanács által is jóváhagyva lett, azzal együtt, hogy Korpona város a mintegy 120 ezer frtnyi szükséges összeget a reugeteg erdeiben levő, egész a selmeczi határig kiterjedő faállomány egy részének eladása által fedezhesse, Pajor Jánosnak sikerült azt is kieszközölnie, hogy a selmeczbányai kamaragróf hivatal a fát illő áron megvette, és az összeget részletekben pontosan kifizette. Ily előzmények mellett, miután úgy Hont, mint Zolyommegye a határszélebeli utvonalaknak a megállapított minta szerint, és meghatározott idő alatt leendő kiépítést kötelezőleg elvállalták, P. János Liptó és Arvamegyékből lehozott alkalmas munkásokkal tényleg hozzáfogott egy oly utnak a kiépítéséhez, a mely az azóta világszerte ösmertté lett Mac Adam rendszere szerint, az országban, mint ilyen legelső adatott át a közforgalomnak. — O maga készítve a tervet, és ráparat is, az évek mindazon szakában, midőn a külső munka lehetséges volt, személyes jelenlétében vezetette a nevezetes munkát, s 3 álló évig mondhatni, a sző szoros értelmében, az országúton lakott; míg a tervbe vett conal végre teljesen kiépült; de sajnos, hogy a két szomszédmegye, számtalan sürgőssé felszólítás és onnan vett ígéretek daczára, a saját területükön a 3 évenként változó tisztakar tehetetlensége miatt, a rájuk esett feladatok teljesítéséhez még csak hozzá sem fogtak; a mire ellehet mondani, hogy! Vietrix causa diu placuit, sed victa Catani.

(Folytatása következik.)

szem meg nyilvános törvényes úton való elvételére — sőt behajtására is — utasítottak. Hanem ez sem volt elegendő, mert az, hogy a gyermekek azért, mert szülei a tandíjt befizetni elmulasztották, ami nem mindig a rossz akaratnak, hanem néha a fizetéseketelenségnek rovására megy, mit bizonyít az is, hogy bizonyos határokon kiugyoztak az iskolagazgatóval a szülők, a tanárból haza ne küldessünk az osztálytanár urak által.

A nagyképződésre pedig azon szerény észrevételt teszem, hogy aki nagyképződik, azt azért teszi, miszerint mások őt dícsérik és magasztalják, ezt pedig előzőleg nem volt: mert különben nevezet kiáltani volna.

Igaz, hogy kérdésimnél közvetlenül vagy a melyen tisztelt elnök urhoz vagy az iskolagazgatóhoz fordulhattam volna, de mintha polgártársaim között többen voltak, akik az osztálytanár urak ilyenkor elhatározásán megelégedtek, nyílt kérdések alakultak választottam, megelégedve, hogy az elnök ur készségesen fogja megadni választat, ekkor többi polgártársaim eskelyegemmel együtt a választban felvilágosítást és megnyugtatót nyertünk.

Az iskolai munkánk által szerzett félreértésből tartjuk fenn nagy részben, emellett az ez edes mindnyájunk közös és nyílt ügye: miért is lehet, sőt bizonyos körülmények között szükséges is, hogy nyílt megheszelés tárgyává tessenek; mert ez által a népművelés szent ügye csak előmozdítottatik és az iskola reputációjából nem veszt, hanem csak nyer. Azt hiszem tehát, hogy ez ekkor jogszerűen tehetően fel a tilt kérdéseimet, vagy ha úgy tetszik: interpellációm.

Végül kegyeskedjek ellenni, hogy egy nyílt kérdéseimet, mint jelen szerény észrevételeimet én is az iskola és a tisztelt közönség érdekében teszem közbe és valamint a tandíjkötelesek fizetnemulasztását, soha sem partoltam és partolni nem fogom, ugy kötelességemnek tartottam és fogom tartani, hogy saját eskely körömben oda hassak, miszerint városunkbeli iparos és földművelő polgártársaimat buzdítsam, hogy gyermekeiket sürdöbben járassák a polgári iskolába.

Szerény észrevételeimet oly tiszteletteljes kéressel zárom be: kegyeskedjek melyen tisztelt elnök ur az osztály tanár urakat oda utasítani, hogy jövőben a tandíj fizetést elmulasztó szülők gyermekeit egyenesen a tanáról* ne küldjék haza; mert ez által az iskola reputációját nem gyarapítják, hanem csökkentik.

Egy tanügybarát.

Indítvány, egy b.-gyarmati takarékpénztári új székház építése tárgyában. Tudtommal a b.-gyarmati takarékpénztár érdemes igazgatója már régebben azon tervvel foglalkozik, mikép a jelenlegi takarékpénztár épülete, a kert lepitése által megnagyobbítások, illetőleg átalakítások.

Enek ellében szerintem sokkal helyesebb volna, egy egész új székház építése. Es ezt következőleg indokolom: első sorban pénzügyileg kell a dolgot megvilágítani.

Ha a takarékpénztár megvásárolna valamely földszintes házat a Boutezan tp. o. azon két öszi ház egyikét mely a zárda és nemzeti iskola közt fekszik) és oda egy egyszerű emeletes házat építené, ez belekérülne a telekkel együtt circa 32—35.000 frtba.

Ez épületnek földszintjén 2 nagyobb bonthelyiség hozzávaló lakásokkal volna építhető, mi általaen lakással egybekötött bonthelyiségek 10000 frtot jövedelmezének. A mostani takarékpénztár földszinti helyisége szintén bonthelyiségekre volnaak átalakíthatók, és itt egy bolt lakással és egy puszta bolt volna letesíthető, mi szinten vagy 750—8000 forintot jövedelmezne; volna összesen 17500—18000 frt jövedelem. Ez épp 35.000 frtnak 5% kamatja. De meg nem említem azt, miszerint az emeleten az intézet kényelmes helyiséggel bírna és nem oly szoros helyiséggel kellene beérnie, mint most.

Esetleg az építkezés egy lenne kombinálható, miszerint az emeleten 1—2 privát lakás rendezetnek be és az udvarnak földszintjén takarékpénztári épület, mi egynehány ezer frttal többé kerülne ugyan, de sokkal többet jövedelmezne is.

Ily építkezés kivitelősége tehát realis alapon nyugszik és ennek jövedelmezősége kétségtelen.

De különben is egy intézet, mely immár 25 éve áll és melynek csupán b.-gyarmati intézetének évi bevétele és kiadása forgalma 6¹/₂ millióval többet tesz ki, a sziraki főintézetnél pedig 8¹/₂ milliót, és mely alapköveten kívül 117.765 frt tartalékokkal bír, egy ily intézet tartozik önönmagának, valamint a városnak, melyben áll, azzal, hogy egy ily épületet emeljen, hogy külsőleg is tanúbizonyosságát adja virágzásának és fényes betegecsatlóságának.

Melegen ajánlom indítványomat a t. igazgatóság fig. elmébe. **Egy takarékpénztári részvényes.**

Az italmérési ügyek.

Azon új institucziók, melyek az italmérési jog megválasztásán folytan hozattak és elrebe lepitettek, az italmérésrel foglalkozók vérmes reményeit ki nem elégítették, mit bizonyít az, hogy az italmérési jog megnyeréseért nincs oly kereset s kiadás, mint ezelőtt egy évvel, mikor lazus igazalomba hozta az ezen üzlet után vágyó s üzérkedni kíváno, nem eskely száma közönséget.

Az előklódás tehát nem oly elnök többlet, sőt a tapasztalatok azt mutatják, a mennyiben több helyen fordulnak olyan jelenségek, hogy a kinalattal a kereset távozik, csökkent az italmérési üzlet bevése s a hozzá kötött vérmes remények helyrehozhatatlanul elmaradtak mondott.

Mit ezen tapasztalatok, daczára kedvezetlen voltuknak, a regále megváltási ügyére befolyással az idő szerint minosének, mert az állam érdekei a vállalat első szakára nyereséges állapotba jutottak s kedvezőleg helyeztettek el. Nemely egyesek pedig kiváló mértékben csinaltak.

Az első évek első részei elnök reményben biztattak a vállalkozókat, az évek vége felé azonban már jelent-

keznek oly esetek, habár keves számmal eddig, melyek az üzlettel minden aron távozik kívánnak, sőt vannak jelenségek, melyek a vállalkozók futását is levetik.

Ezek azonban csak oly dolgoknak vendék fel, melyek minden ügyben és minden tárgyban, mely a nagy közönség részvételére van tekintve, sporadikusan előfordulnak a nélkül, hogy a vállalatnak fejlődésére oly biztos s lenyeges hatással volnának, melyek annak folyamatot kérdésse lennek.

Aztán minden vállalat olyan, melynek jó és rossz körülményei vannak, ezeknek lebontása, ugy, hogy vegyesülésig ne érje, a vállalkozók szolidaritása és szakavatott ügyessége által van biztosítva.

Es mi szivesen konzultálunk minden realitást, üzleti ügyességet a gyakorlati életbe lepett italmérés vállalkozóknak. Ezen jóakarattal és bizodalommal azonban nem terjedhet odag, hogy azt az igazság rovására apoljuk s ezért sietünk kimondani azon, a tapasztalatok aran szerzett meggyőződésünk, hogy a regálemegváltás, daczára eddig elrebe fényes eredményeknek, nem nyújt elég biztos alapot a váltási összeg s díjak meggyerése s hogy az eddigi kedvező eredmény a gazdasági eszközök javulása nélkül fenn nem tartható.

Azon rohamosan terjedő bajt, melyet a szőlőtermésünk megsemmisítő filokszterjedés idoz elő, melynek folytan bortermésünk jelentékenyen megapadt, már nem képes mesterségesen csinalt bor, sem a szesznek a szaporítása pótolni, mert minden italnak meg van a maga közönsége s habár a különféle italok megteremtik a maguk közönséget, de azonfelül, hogy ehhez hosszú idő kívántatik, még sem lehet előidézni azt az állapotot, hogy a magyar a szesz, a palinkafogyasztás között álljon és foglaljon tekintélyes helyet, mert azt lakó vidéke s tájaka nem teszi kedvezővé. Így nem helyettesíthető a magyarnak a bor élvezete a sör által sem. Mindezen italokra tehát azon jövő áll, hogy elterjedésük csak kis mértékben várható, mely kis mérték azonban a bor hiányát semmikép sem képes pótolni. Ezért a szesz italoknak kevesebbedése azok arát emeli, az áremelés pedig a fogyasztókat elűzi.

Ezen viszonyok pedig éppen nem nyújtanak kedvező kilátást arra, hogy a regálemegváltás emelkedjék, mert a közönség, fogyasztók kevesebbedése, soha sem szolgálhat pótlással az ár felemelésével.

Hozzá töve, hogy a szesz italoknak nagymértű megadortatása — a mi nálunk életben van — a mint nem alkalmas eszköz a szesz fogyasztására, ugy a szesz kiállításai költségei is hatással bírnak, melyen túl a vállalkozás annak előállítására s forgalomba hozására távozik, s töle előidenedik.

Ezt tanúsítják azon példák, melyek a regálemegváltás és a szesz árának és quantumának megalapítása után előállottak, s melyek szerint a szesz termelése megcsökkent, Omne nimium vertitur in vitium.

S nekünk pedig ugy látszik, hogy e téren az utóbbi kellő tekintetbe nem vétetett.

Szívbeli örvendünk, ha ezen aggályunkat a remélt jó jövő megezáfolandja kedvező eredménnyel.

P.-Selyp, 1891. márczius 2.

Nógrád-selypi czukorgyárban mult hó 28-án a gyári és gazdasági tisztviselők Dreischek Sándor közkeveltségi gyári igazgató elnöklete alatt, a gyári munkások betegesegélyző pénztáralapja javára egy mindenekben sikerült táncmulatságot rendeztek, mely mulatság mindvégig a legnagyobb kedélyesség mellett folyt le. A rendezőség mindent elővett arra nézve, hogy a bal egy a mulatság, mint anyagi tekintetben sikert biztosítsa. A keleti pazzárral rendezett színterem a helyeképen mindjárt kezdetben megtette a legjobb benyomást, s még érdekesebbé növelte ezt, az ezen alkalomra rögtönzött 500 gyertya lángnak megfelelő villanyvilágítás, melynek tündöklő fénye mellett bájos hölgyeink csoportulata a mese tündérszágát varázsolták elénk. A négyeseket 40 pár tánczolta. Jelen voltak, asszonyok: Dreischek Sándorné, Luchkovitz Imréné, Szabo Imréné (Malom-Sáp) Horváth Miklósné (Sziraki), Szirányi Józsefné (Bágyon), Kovács Jánosné (Sziraki), Hazenfeld Benné (Sziraki), Bergl Dezsőné (Páltelek), Sveczer Lászlóné (Hatvani), Vágner Vilmosné (Pálotás), Laposy Imréné (Apezi), Leiszlauer Sándorné, Klumcsok Nándorné (Bágyon), Eszenyi Gizelné, Barok Anna (Pásztó), Freny Jánosné (Újmajor), Koska Jánosné (Apezi), Duló Mátyásné (Jászberény), Végli Gyuláné (Arokszállás), Hazug Pistáné (Gödöllő), Lászy Jenőné (Jászkesér), Bamberger Mihályné (E.-Kürt), Baumgartner Józsefné (E.-Kürt), Rákóczy Sándorné (Lörinczi), Kisasszonyok: Rákóczy Rozsa és Ilka (Lörinczi), Hazenfeld Gizike (Sziraki), Bergl Aranka és Mariska (Páltelek), Csavolszky Terike (Pásztó), Fojt Gizella (Lörinczi), Lörinczi Bella, Ilka és Rozsike (Apezi), Pillants Judka (Visnita), Blau Juliska (Sziraki), Kohn Emma (Fenesal), Fridrich Albin és Rozsa (Pásztó), Sveczer Juliska (Hatvani), Neumann Hermán (Páltelek), Bamberger nővérek (E.-Kürt), Szemes Gizella, Csörgő Pannika (Szolnoki).

A mulatság reggel 7 óráig tartott, azután Luchkovitz Imre gyári felügyelő ur vendégszerető házában talált folytatást.

Örömmel említtük meg, hogy Sréter Alfréd Szirák kerület szeretett képviselője is magiszaltta becses jelenlétével a mulatságot.

A jótékony célra tekintélyes összeg jutott. Z.

Hírek és különfélek.

Személyi hírek. Gr. Degenfeld Lajos főispánunk önéletrajza márcz. hó 6-án este érkezett a székvárosba, hol másnap a közigazgatási bizottsági ülésen, majd a bizottság árszágyi és felelősségi küldöttségeinek ülésén elnökelt. A főispán ma is körünkben marad, és részt vesz Szontagh Pál ö nagyméltóságának arcképleleplezési ünnepélyén a takarékpénztár dísztermében. A közigazga-

tan bizottság tagjai közül a márcz. hó 7-ki ülésen részt vettek: Balás Antal, Bemerkv Arpad, gr. Betschold Arthur, Laszkary Gyula, Posztoczky Ivan, Szakall Barna és Szontagh Pál urak.

Esküvő. Dr. Balássy Antal főispáni titkár ur márczius hó 2-án esküdött örök házasságot és szeretetet Bombányban Laszkary Borbála kisasszonynak, Laszkary Gyula ev. esperességi felügyelő és nagybirtokos ur ritka műveltségű, szép és szeretetreméltó leányának.

Az esküvő családi körben ment végbe, melyen gróf Degenfeld Lajos főispánunk ö méltóságát és a főispánéét, kivéve csakis szorosán a családhoz tartozók, és pedig: id. Balássy Antal kuriai bíró, a vőlegény édes atyja, Balássy Arpad, a vőlegény testvérbátyja, ennek neje és Tihanyi Ferencz főjegyző Laszkary Gyulane szül. Tihanyi Borbála, a művelt lelkületű özvegy testvérbátyja voltak jelen. Násenagyk voltak: Gr. Degenfeld Lajos főispán és Tihanyi Ferencz főjegyző. Az eskütest Simko Gyula alsó-bodonyi ev. lelkész végezte, aki megható szép beszédet intézett a szép párhoz. Esküvő után fényes ebéd következett, mely után a fiatal házaspár felkondozott fogatok kíséretében a vacsi vasúti állomáshoz, onnan pedig egyenesen Olaszországba utazott. — A valóban szép frigyehez zavartalan boldogságot, szerencsét és áldást kívánunk.

Reményi Ede balassa-gyarmati hangversenyének napja végleg aprilis hó 4-ikére lett megálapítva. Budapestről ugyanis, hol a redut termében második hangversenyt huszötutad szerdán, april 1-én adja, másnap Esztergomba fog utazni, s onnan közvetlenül Balassa-Gyarmatra, hol két testvérené családján kívül az egész város intelligenciája várva-várja őt. Balassa-gyarmati hangversenyének műsora nagybírára azon darabokat tartalmazza, melyeket Reményi Budapestén márczius hó 4-én rendkívüli hatással megtartott első hangversenyében adott elő. Így játszani fogja Mendelssohn-Bartholdy Felia klasszikus hegedűversenyművét, továbbá Schubert, Bizet, Sarasate darabjait; magyar népdalokat, s egy Paganini szellemének hódoló szerzeményét. Reményivel együtt utazik Bodó Alajos zongoraművész, a ki a hangversenyben közreműködik s Reményi hegedűjátékát zongorán kíséri. A meghízáz díszes nagytérme e rendkívüli hangversenyre teljes világítás mellett kellő gondhál lesz berendezve, az előadói emelvény ugyanott marad, hol közgyűlésen a magisztrátus ül; ettől jobbra-balra oldalszékek, s a teremben is egész a karzatig ülések lesznek. Az álló közönség a karzat alatt foglal helyet. A karzaton két sor ülés. A jegyek iránt már eddig is roppant nagy az érdeklődés. Darvai Armin könyvkereskedésben tegnap délig több mint 200 első, második és harmadrendű ülésre történt előjegyzés. Figyelmezteltük tehát főleg a vidéki érdeklődő közönséget, hogy megrendeléseivel, ha hallani kívánja Reményit, ne késsek.

Kinevezés. A Szpevak Sándor halála következtében megürült b.-gyarmati m. kir. pénzügyigazgatói állásra ö felsége J. Jablanczay Miklós szolnoki helyettes pénzügyigazgatót s első osztályú pénzügyigazgató-sági titkárt nevezte ki. — Az új pénzügyigazgató már legközelebb átvesszi hivatalát.

József főherczeg udvarmesterové az elhunyt br. Nyáry Adolt helyére, mint örömmel értesülünk, Fay Akos alezredest, megynék fiát fogják kinevezni.

Hymen Faller Gusztáv szalaknai kincstári orvos Ipoly-ságon napokban jegyezte el Kovács Mariska kisasszonyt.

Szontagh Pál arcképet ma leplezik le a balassa-gyarmati takarékpénztár dísztermében. — Az ünnepélyen részt vesz gr. Degenfeld Lajos főispán is, mint a takarékpénztár másodelnöke. A leplezési ünnepély zártkörben az igazgatóság tagjai és a részvényesek egy részének jelenlétében tartatik meg, s arra az alispán és törvényszéki elnökön kívül csakis egy-két magasabb állású tisztviselő hivatott meg. Az ünnepély rendezése tehát egészen magán jellegű. Az ünnepélyt díszbeid követendi a vármegyeház kistermében.

Perényi Gábor tolmácsi orvos urat s lapunk jeles munkatársát a verőzelek egyhangulag orvosukká választották meg. Perényi már márczius hó 1-jén átköltözött Verőzeire.

A losonezi „Tabitla” jótékony négyesület 1891. évi márczius hó 11-én a vigadó helyiségeiben előképekkel és műkedvelői színelőadással egybekötött táncszertélyt tart. Mely alkalommal dr. Gömöri Elek úr, Szováthy Lajosné úrnő, Dorosényi Julia úrhölgy, Laszly Pál úr, Lukács de úr és Csoska Gizella úrhölgy közreműködésével Murai Károly „Virágfakadás” című vígjátéka kerül színpad. Ezt követi a „Fonó előkép”, végül „A virágok boszúja” című melodráma, melyet Winkler Anna úrhölgy fog Thaisz Lajos zongora kísérete mellett szavalni. Az előképekben Friederky Sarolta városunk és Ruszinkó Gizella Szerecsen város szépsége is közre fognak működni.

A nógrád-vármegyei gazdasági egyesület rendez évi közgyűlést R.-gyarmaton a vármegyeház kistermében márcz. hó 15-én tartja meg.

A nógrád-vármegyei Muzem-egyesület márcz. hó 15-én d. n. 3 órákor alakuló közgyűlést tart.

A b.-gyarmati íz. ifjuság által a „Balassa” vendéglő termében megtartott táncszertély tisztá jövedelme, egy részét a rendezőség a balassa-gyarmatvárosi szegények javára számván, e ezből 35 frt lón a város pénztárába befizetve, az előjáróság lapunk útján mond köszönetet a szíves adománnyért, s egysezt mind kötelességszerűleg nyilvánosságra hozza, hogy a 35 frtból a város minden hitfelekeretű szegényei között, a túltúl zordonságának elcselhetetlő tétel végett, három öt tüzifa lett a város-házán kiosztva. Egyszázhuszonhatan részesültek az adománnyban, Barcsak a neves pelda még követőkre akadna!

A losonezi dalegyület tegnap, márczius hó 7-én a vigadó helyiségeiben dalestélyt tartott következő műsorozattal: Balra, nyitány, Verdi, Magyar népdalegyüttel, Lányi R. A csaluakos, Gál F. Magyar balladák, — tenorbariton magándal, éneklő: Szepesi Endre, egyesületi tag-

